

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1927.

Ljubljana, 2. aprila 1927.

Štev. 4.

22.

Apostolsko pismo o sv. Cirilu in Metodu.

VENERABILIBVS FRATRIBVS ARCHIEPISCOPIS ET EPISCOPIS
REGNI SERBORVM — CROATORVM — SLOVENORVM
ET REIPUBLICAE CECO-SLOVACAE

PIVS PP. XI

VENERABILES FRATRES
SALVTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

Quod S. Cyrillum Thessalonicensem, gentium Slavicarum apostolum, undecimo ab eius ortu saeculo exeunte, commemorari decrevistis, censem recte a vobis opportuneque factum; nec minus laudabile consilium iniisse videmini, cum deliberatum vobis est, in hac temporis faustitate Methodii quoque memoriam recoli, eius germani fratris et in apostolatu conlegae, amplissimosque utrique honores coniunctim deferri, cum essent ambo, ut Cyrilli ipsius verbis utamur, »consortes, unum sulcum in agro dominico imprimentes«. Etenim quo sancti illi fratres studio exarserunt fidei in regionibus vestris propagandae, illud quidem tam commune utrique fuit atque adeo in communem similemve actionem prosiluit, ut alter ab altero seiungi non possit: nec vero alia de causa fel. rec. decessor Noster Leo XIII, Encyclicis Litteris »Grande munus« die XXX mensis Septembris anno MDCCCLXXX datis, quemadmodum diserto laudum praeconio utrumque simul praedicavit, sic utriusque cultum, pervetustum sane istic atque inveteratum, universo imperavit catholico nomini. At nemo non videt, Cyrillum ac Methodium, etsi toti Ecclesiae sunt ornamento et gloriae, Slavicis tamen populis, quos Christo non sine magnis laboribus pepererunt, esse imprimis colendos atque imitandos. Curandum igitur, venerabiles fratres, ut, si unquam alias, potissimum saeculari hoc vertente anno, sancta et operosa utriusque vita crebro veluti ante fidelium oculos scriptis contentionibus proponatur. Vestrum praeterea esto, omni contentione efficere, ut iuvenes, quicumque e laicis vel e sacro ordine scholas, lycea studiorumque Universitates celebrant, gloriosos illos caelites in exemplum intueantur; qui, quamquam honestissimo loco Thessalonicae orti et rhetorum philosophorumque praeceptis satis superque Constantinopoli excolti, tamen nec se appetentes gloriae praestitere suamve iactavere excellentiam nec passi sunt se imperatoriae Aulae magnificentia aulicaeque consuetudine vitae allici, immo, cum in solitudine servire Deo qua par est demissione didicissent et Ecclesiae utilitatibus se totos dedidissent, sacras illas expeditiones, difficultatis ac periculi plenas, ad Saracenos, ad Chazaros, ad Iudaeos, ad Slavos, unam propentes sibi divinam gloriam, animose

susceperunt. Praeclaras sane virtutes ac laudes historia testis est in his apostolicis viris eluxisse; multarum enim rerum cognitioni animi nobilitatem demissionemque adiungentes, sacri ministerii labores diuturno precum officio, intentissima castitatis custodia voluntariisque corporis castigationibus cumularunt. Quodsi oportet ut Slavicae gentes Cyrillum ac Methodium christianae vitae perfectius traducendae magistros adhibeant, at aequum profecto est ut vestri omnes, iis ipsis, quos principes olim romanae fidei seminatores ac satores habuerunt, non modo caelestibus Patronis, sed etiam ducibus in retinendo adipiscendove catholicae beneficio communionis utantur. Cum enim in utriusque animo illud Christi haereret, post novissimam Caenam divinum Patrem rogantis »ut omnes unum« discipuli sui essent, insiderentque pariter alte ea omnia quae Orientales Patres de oecumenica christianae Ecclesiae unitate tradidissent, Slavicam oves non ante pascere voluerunt, quam a Petri successoribus, quibus grex Christi universus commissus divinitus esset, pascendas acciperent. Iidem praeterea romanum iter conficere; ad stabiliendum profectumve Christi regnum hinc mitti delegata ab Romano Pontifice potestate; decessorum Nostrorum patrocinio continenter tegi; alter monastica vota Romae nuncupare paulo ante ipsius exitum vitae, tam celebri civium comploratione honestatum, alter Romae consecrari episcopus; quem ambo liturgiae usum in terras Christo adiunctas induxissent, is heic probari et confirmari; aliis bene multis Pontificalis, benignitatis significationibus eorum animi ad susceptum apostolatam acui: quae quidem omnia nonne testificantur, nihil sanctis fratribus fuisse antiquius, certius nihil ac deliberatius, quam ut cum Ecclesia Romana arctissime cohaerent? Quare igitur miremur, si Cyrillus ac Methodius — quos Orientis filios, patria Byzantinos, gente Graecos, missione Romanos, apostolatus fructibus Slavos appellare licet — omnia omnibus facti sunt, ut catholicae Ecclesiae unitati omnes lucrarentur? Itaque fieri non potest, venerabiles fratres, quin Nobis id accidat periucundum, quod est vobis in animo, duo ista Orientis lumina, hoc anno, veluti altius in candelabro proponere, ut, quemadmodum olim cum in terris agerent, sic hodie in caelis gloriosi, populis vestris colliceant, eosque mirificis virtutum suarum exemplis ad christiane sentiendum vivendumque alliciant atque excitent. Scilicet a beatissimis fratribus discat clerus, religiosi item viri virginesque Deo sacrae discant innocentem castissimamque vitam ducere eandemque provehendae animarum saluti devovere integram; christianae discant familiae inviolatas de indissolubili matrimonio deque recta liberorum institutione atque educatione leges servare ac tueri; christifideles denique omnes, quacumque ii condicione sunt, sive agricolae et rustici, sive opifices, sive optimates primoresque civitatis, sive litteris ac doctrinis eruditi viri iisdemve tradendis doctores, sive magistratus qui communi prosperitati pro officio student, veritati, iustitiae caritati que deservire discant, si volunt, Christi pace inter nationes atque inter cives unius eiusdemque nationis restituta, patriam suam rebus cotidie florentioribus uti. »Non sumus quidem nescii — ut verba Leonis XIII usurpemus — quot et quanta difficultates obsistant: praesertim cum plurimi sint, quibus est propositum eorum errorem retinere ac propagare, qui acceptam a Cyrillo Methodioque fidem deseruerunt. Sed proximorum saluti animose inserviendum est, et in tuenda fidei catholicae unitate nullus recusandus labor.«¹ Immo etiam, prout idem Pontifex paulo ante monuerat, oportet »ut ii qui catholicae unitatis exsortes

¹ Ep. Bene cognitum. 14 Iulii 1881 ad Archiep. Pragensem, aliosque Bohemiae Episcopos.

adhuc tamen duos Sanctos Viros in honore habent et reverentur, alii-
 ciantur ad appetendam concordiam et coniunctionem cum hac Apostolica
 Sede, considerantes quam absonum sit ab eius communione esse seiunctos,
 quam tamquam matrem et magistram coluerunt illi, quos ipsi sese habere
 fidei praeceptores fatentur.² Atque hoc loco non tam commemorare placet
 quam meritis prosequi laudibus quicquid hac in nobilissima gravissimaque
 causa apud vos agi coeptum est. Quo in genere intellegi volumus scripta
 ac commentaria, quae a nationis vestrae doctis eruditisque viris edita
 adhuc in lucem sunt, et quae, Nobis vobisque, venerabiles fratres, ducibus
 atque auspibus, pia passim excitantur opera ab Sodalitate »Apostolatus
 SS. Cyrilli et Methodii« nuncupata, cuius legem propriam ab Apostolica
 Sede nuper recognoscendam iterumque probandam curavistis; dicimus
 praecipue Conventus Velehradii — ubi Methodius e vita excessit —
 identidem, statis temporibus, habitos, quos haud semel laudavimus,
 itemque Institutum SS. Cyrilli et Methodii ibidem conditum adulescen-
 tibus rite educendis, qui aliquando Slavicis inter gentes digne fructuo-
 seque apostolicum munus exercent: quod quidem Institutum ut Pontificii
 nomine iuribusque uteretur, proximo fel. rec. decessori Nostro Bene-
 dicto XV placuit. Quod reliquum est, confidimus fore, ut per saecularia
 eiusmodi sollemnia, quae agere incipitis, et catholici quoque ex aliis gen-
 tibus, ut cupimus, pie acturi videntur, populares vestri, pietatem Antistitum
 in sanctos fratres suorum imitati atque aemulati, ab his christiano Orienti,
 tot calamitatibus presso, uberrima divinarum gratiarum praesidia im-
 petrent. Utinam Slavi omnes pie recolant et obsequenter perficiant ea
 quae Cyrillus iam moriens a Deo implorabat: »Domine Deus, qui omnes
 angelicos ordines et incorporeas vires creasti, caelum autem extendisti et
 terram firmasti . . . auge Ecclesiam tuam multitudine et omnes in mentium
 unitatem collige, et electos homines constitue concordēs in vera fide tua
 et recta confessione, et inspira in corda eorum verbum tui auditus . . . ut
 accingant se ad bona opera et ea faciant quae Tibi sunt placita.«³ Eius-
 modi autem preces ut benignissimus Deus in vestrae nationis bonum atque
 incrementum plene exaudiat atque effecta dari iubeat, apostolica praestet
 benedictio, quam, caelestium donorum auspicem paternaeque caritatis
 Nostrae testem, vobis, venerabiles fratres, et universo clero populoque
 cuiusque vestro peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum die XIII mensis Februarii anno
 MDCCCXXVII, Pontificatus Nostri sexto.

PIUS PP. XI

23.

Katoliška akcija.

Po vsej Evropi se snuje katoliška akcija in to od dne do dne bolj
 soglasno z navodili sv. očeta. Gospodje, o tem pokretu čitate, pa bi gotovo
 radi vedeli, kaj je katoliška akcija in kaj se v tem oziru godi pri nas.
 Naj Vam to prav kratko pojasnim.

² Ep. Elsi perspecta, 8 Jan. 1881 ad Archiep. Iadrensem aliosque Dalmatiae
 Episcopos.

³ Vita Constantini philosophi slavica.

I.

Splošno katoliško akcijo Vam bom opisal na temelju dotičnih pravil za to akcijo v Italiji. Pravila so potrdili sv. oče, ki žele, da se ta pokret začne in pospešuje po vsem svetu.

1. Namen je: združiti vse organizirane katoliške moči, da se podarjajo, razširjajo, izvajajo in branijo katoliška načela pri posameznih osebah, v družinskem in družabnem življenju.

2. V to akcijo vstopijo vzgojno-prosvetna društva po vsem kraljestvu. Vsako priključeno društvo ohrani svojo samostojnost, v splošnih katoliško-cerkvenih vprašanjih se pa po navodilu glavnega načelnikstva združijo vsa ta včlanjena društva v skupen, enoten, mogočen nastop.

3. V katoliško akcijo se ne včlanijo čisto verske družbe, n. pr. tretji red, Marijine kongregacije, tudi ne razne politične, socialne in gospodarske organizacije. Pač pa se po katoliški akciji izobrazujejo člani tako, da morejo v vseh teh organizacijah nastopati in delati v luči krščanskih načel.

4. Ustrojstvo je tako-le: Člani so a) za moške: zveza organiziranih moških, organiziranih mladeničev in zveza akademikov; b) za ženske isto tako: zveza žena, zveza deklet, zveza akademikinj.

Vodstvo. a) Na čelu celotne akcije stoji: osrednji odbor, ki ima svojega predsednika in kot odbornike predsednike vseh včlanjenih zvez. Predsednika imenuje papež, ki odboru dodeli še duhovnega asistenta. Razen tega duhovnega svetovalca ni načeloma v odboru noben duhovnik.

b) Na čelu škofije stoji škofijski odbor. V tem je predsednik, ki naj ga imenuje škof, in odborniki, ki so vsi predsedniki včlanjenih organizacij, in še dva do pet članov, izvoljenih na škofijskem zborovanju. Tajnik (laik) je lahko tudi izven odbornikov, v katerem slučaju ima samo svetovalno pravico. Škof imenuje asistenta kot duhovnega svetovalca; to je edini duhovnik v odboru, od predsednika do tajnika so sami laiki, ker je katoliška akcija apostolat laikov.

Škofijska zveza skrbi v smislu katoliške akcije za skupne nastope v skupnih zadevah, da prireja skupne manifestacije v obrambo katoliške družine, v obrambo katoliške šole, v obrambo javne morale, da skrbi za posvečevanje nedelj in praznikov, da pospešuje lepoto službe božje, da se prizadeva za poglobitev vere in odločno verskega življenja, da proučava sodobne važne probleme, da snuje župnijske svete in slično.

Ta odbor skrbi za škofijsko zborovanje. K temu se povabijo: ves imenovani škofijski odbor, trije člani imenovani od škofa, dva do štirje delegati župnikov, ki jih škof določi, nekaj članov od vsake včlanjene organizacije in predsedniki onih župnih svetov, ki so redno konstituirani.

To zborovanje se skliče vsakega pol leta. Sprejme poročilo o delovanju zveze v škofiji, predlaga nasvete v smislu svoje naloge, izbere člane za škofijski odbor in sklepa o denarnih sredstvih.

c) Na čelu župnij stoji župnijski svet. Člani tega sveta so: vsi moški in ženski predsedniki včlanjenih organizacij v župniji. Ako v kaki župniji

ni nobene organizacije, izbere župnik nekaj odličnih katoličanov, ki naj vodijo katoliško akcijo v župniji kot pospeševalni organ katoliške akcije, ki naj skrbi, da se ustanove moške, ženske, mladeniške in dekliške zveze.

Namen je: vzdrževati razne organizacije, skrbeti za skupne nastope v splošnih zadevah, pospeševati versko izobrazbo, pomagati pri socialnih nalogah, navduševati za versko-cerkveno življenje, izvrševati sklepe škofijske zveze.

Ustroj: člani sveta si izberejo predsednika in tajnika. Delajo pa pod vrhovnim vodstvom župnika, ki je zastopnik in voditelj vsega verskega življenja. V odboru samem pa so zopet redno sami laiki, duhovnik je le duhovni svetovalec. Zbirajo se mesečno, vodijo točen zapisnik in poročajo vsakega pol leta škofijski zvezi.

Župnijske moške, ženske, mladeniške in dekliške organizacije pa se zbirajo redno vsaka vsaj vsakih 14 dni k rednemu sestanku, pri katerem ima duhovni svetovalec verski ali stanovski pouk in se vrši razgovor o apostolskem delu. Vsak sestanek se začneja z otvoritveno molitvijo. Mesečno skupno sv. obhajilo je obvezno vsaj za mladinski dve zvezi pod kaznijo izključitve po trikratni neupravičeni kršitvi poslovnika. Marijine družbe pa so le za religiozno elito s strogim asketičnim programom. Kengreganisti delujejo socialno v okviru katoliške akcije.

II.

Kaj smo v naši škofiji v tem oziru storili?

a) V tednu pred praznikom Kristusa Kralja, dne 31. oktobra l. 1926., se je v Ljubljani ustanovil »katoliški kulturni svet« za ljubljansko škofijo.

b) Ta kulturni svet ima namen:

1. navajati posamezne organizacije k smotrenemu in enotnemu delovanju v verskem in narodnem oziru tako v osrednjih zvezah, kakor v posameznih društvih;

2. zasledovati delovanje posameznih organizacij in jim dajati informacije o splošnem stanju katoliškega prosvetnega gibanja;

3. dajati inicijativo in pobudo za načelno katoliško gibanje v zasebnem, družinskem in družabnem življenju;

4. pospeševati produktivnost delovnih moči in organizacij;

5. razsojati v sporih med včlanjenimi organizacijami, zlasti glede načela delokroga in taktike.

c) V tem kulturnem svetu so sedaj zastopane sledeče zveze:

1. Prosvetna zveza za moške;

2. Orlovska podzveza za mladeniče;

3. Akademska zveza za vseučilišnike;

4. Slovenska krščanska ženska zveza za ženske;

5. Orliška podzveza za dekleta.

Odbor tega kulturnega sveta ima sledeče člane, in sicer 1. predsedstvo:

Predsednik univ. prof. prelat dr. M. Slavič,
podpredsednik prof. dr. Lovro Sušnik,
tajnik Vinko Zor.

Odborniki so:

dr. J. Mohorič za prosvetno zvezo;
prof. Ernest Tome za orlovske podzveze;
stud. iuris D. Weble za akademsko zvezo;
gospa L. Dolenčeva za krščansko žensko zvezo;
gospodična Anica Lebarjeva za orliško podzvezo.

Za duhovnega svetovalca sem jaz imenoval kar predsednika prelata Slaviča.

Ta kulturni svet je posvečen Kristusu Kralju. Prvi odborov nastop je bil, da se je udeležil skupne posvetitve Kristusu Kralju dne 31. oktobra leta 1926. v stolnici.

III.

Ta kulturni svet vrši pri nas enako delo, kakor katoliška akcija v drugih državah. Le pogledjte navodila sub I. točke 1., 2., 3. in 4. b.

Naš kulturni svet je isto, kar drugod škofijska zveza katoliške akcije, od katere se le nekaj malega v nebitvenih stvareh razlikuje, ker tako zahtevajo naše okolnosti in tudi sv. oče ta ozir popolnoma odobrujejo, kakor razvidimo z njihovih nagovorov.

Z lavantinsko škofijo je sedaj v prav rahli zvezi po osebi g. tajnika Kranjca.

Hrvatje se tudi organizirajo. Začetek je narejen v Zagrebu. Ko se bo organizacija izvedla po vseh hrvatskih in srbskih pokrajinah, bo naš osrednji kulturni svet radi enotnega delovanja stopil z njimi v zvezo, ne da bi izgubil svojo popolno avtonomijo.

Naš Katoliški kulturni svet se bo še izpopolnil, kakor namerava tudi začeti z ustanavljanjem župnijskih kulturnih svetov, da se tudi po župnijah delo enako koordinira kakor v centralah.

IV.

Nič ne dvomim, da boste vsi duhovni pastirji delo, pojasnjeno v točkah I—III, točno proučili. Potem poskrbite, da ga razumejo in se zanj navdušijo naše organizacije: prosvetna društva, Orli, Orlice. Naj vedo, da kulturni svet prav nič ne posega v njihovo samostojnost, ampak le to hoče, da jih še bolj navduši za katoliško življenje in za pogum v skupno obrambo katoliške Cerkve, katoliških resnic, katoliške šole, katoliškega zakona in sploh vsega katoliškega gibanja.

Tako prežeti naj se odzovejo povabilu kulturnega sveta v Ljubljani, pa naj ustanove župnijski kulturni svet. Še bolje pa bo, ako za ustanovitev in za primerna navodila zaprosijo naš Katoliški kulturni svet v Ljubljani,

Miklošičeva cesta 7. Gospode duhovnike pa prosim, da organizacijam v tem smislu pomagajo.

Že kar vnaprej imenujem za duhovne voditelje gg. župnike ali pa gg. kaplane, ki jih župniki določijo.

V Ljubljani na praznik sv. nadangela Gabrijela, dne 24. marca 1927.

† Anton Bonaventura,
škof.

24.

Novomašniki l. 1927.

V mašnike bodo letos posvečeni sledeči bogoslovci ljubljanske škofije:

Iz V. letnika:

1. Bergant Janez, roj. v župniji Komenda dne 25. avgusta 1903.
2. Jerina Ciril, roj. v župniji Vrhnika dne 9. julija 1899.
3. Mali Gregor, roj. v župniji Sela pri Kamniku dne 12. marca 1901.
4. Mozetič Frančišek, roj. v Ljubljani dne 17. oktobra 1903.
5. Rozman Jožef, roj. v župniji Mirna peč dne 17. marca 1902.

Iz IV. letnika:

6. Fröhlich Frančišek, roj. v Sorici dne 19. maja 1901.
7. Hladnik Janez, roj. v župniji Rovte dne 22. decembra 1902.
8. Hren Anton, roj. v župniji Vrhnika dne 20. januarja 1901.
9. Kambič Alojzij, roj. v župniji Semič dne 17. maja 1903.
10. Miklavčič Anton, roj. v župniji Krka dne 22. marca 1903.
11. Zakrajšek Viktor, roj. v župniji Trebnje dne 9. maja 1903.

V smislu določila kan. 998. cerkv. zak. naj se ti novomašniki v vseh župnih in samostanskih cerkvah razglase vernikom s prižnice, in sicer še pred veliko nočjo.

Višji redovi se bodo delili: subdiakonat na belo nedeljo, dne 24. aprila 1927, diakonat v soboto po binkoštih, dne 11. junija 1927 in prezbiterat na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. junija 1927.

25.

Dom za duhovne vaje.

Od vodstva Dom duhovnih vaj pri oo. jezuitih v Ljubljani sem dobil sledeči dopis:

»Poldrugo leto je že minulo, odkar je odprt Dom za duhovne vaje v Ljubljani. Lepo število mož in mladeničev, ki je doslej v njem opravilo duhovne vaje, nam dokazuje, da imamo tudi Slovenci kakor drugi kulturni narodi umevanje za to najuspešnejše delo verske obnove.

Od 600 mož in mladeničev, ki so se doslej priglasili, prišla je večina le na vabilo nabožnih časopisov. Ako hočemo, da bo to važno delo napredovalo in da bodo vse župnije deležne te milosti, bo potrebno, da se po vzoru drugih škofij v posameznih dekanatih izbere eden ali več gospodov, ki bi to akcijo

vodili in se zanjo zavzeli. Ti gospodje bi stopili potem v stik z Vodstvom Doma za duhovne vaje, ki bi jih obveščalo o posameznih tečajih, izvajalo njih predloge in jim šlo vsestransko na roko.

Predlagali bi zato, da bi gospodje pri dekanijskih sestankih ali ob drugi priložnosti blagovolili izbrati gospode, ki bi v njih smislu prevzeli in vodili akcijo za duhovne vaje v dekanatu. Njih imena naj bi se prijavila Ordinariatu in Vodstvu Doma za duhovne vaje v Ljubljani. Slednje bo storilo vse, da bo gospodom olajšalo delo!

Nujno želim, da se gg. duhovniki po dekanijah zavzamejo v smislu predloga za zadevo v veliko dušno korist naših mož in mladeničev.

V Ljubljani, dne 31. marca 1927.

† Anton Bonaventura,
škof.

26.

Razne objave.

Tečaji v »Domu duhovnih vaj« v drugem četrletju 1927. April: Za može: od 2. do 6. — Maj: Za duhovnike: od 9. do 13. Za mladeniče: od 26. do 30. — Junij: Za rokodelske pomočnike: od 4. do 7. Za mladeniče: od 18. do 22. Za može: od 25. do 29. — Vsak tečaj se začne prvega in konča zjutraj zadnjega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v »Domu« do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno prijavijo. Kdor bi prijavljen ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din.

Velehrad. Tej številki »Šk. L.« je priložen program prvega slovenskega romanja na Velehrad, ki se bo vršilo na željo jugoslovanskega episkopata. Program vsebuje podrobne informacije. Romanje naj se oznani s prižnice in priporoči vernikom.

27.

Konkurzni razpis.

Z okrožnico z dne 23. marca 1927, št. 1173, je bila razpisana župnija Komena do 15. aprila 1927 in s št. 1174 župnija Topla Reber do 10. aprila 1927.

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 2. aprila 1927.

Vsebina: 22. Apostolsko pismo o sv. Cirilu in Metodu. — 23. Katoliška akcija. — 24. Novomašniki. — 25. Dom za duhovne vaje. — 26. Razne objave. — 27. Konkurzni razpis.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Dostal. — Za Jugosl. tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.